ספרי׳ — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל
שביעי

שער
שישי

מאמר

וישרנה הפרות

•

מאת

הרה״ח וכו׳ ר׳ שניאור זלמן אהרן

(הרז״א)

בן כ״ק אדמו״ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש״ת

מוהר״ר שמואל

זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פארקווי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ותשע לבריאה

מאה ושש שנה להולדת כ״ק אדמו״ר זי״ע

שנת הקהל

ב"ה.

פתח דבר

בקשר ליום י"א מר־חשון, יום ה„יאָרצייט" של כ"ק הרה"ח וכו' ר' שניאור זלמן אהרן ע"ה שניאורסאן (הרז"א נ"ע) – בנו של כ"ק אדמו"ר מהר"ש ואחיו של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע – אשר השנה נמלאו מאה שנה ליום הסתלקותו בי"א מ"ח שנת תרס"ט.

הננו מו"ל בזה מאמר ד"ה „וישרנה הפרות" שרשום עליו בכת"י „בס"ד מה שאמר רז"א ש"ק פ' בחוקותי מ"ג".

מאמר זה הוא תדפיס מתוך קונטרס של דרושים ואגרות שנרשמו על ידי הרז"א נ"ע.

ובתור הקדמה מדפיסים אנו כאן קטע משיחת כ"ק אדמו"ר מש"פ לך לך, י"א מר־חשון ה'תשי"ב אודות מאמר זה של הרז"א נ"ע. ושם נאמר: „בין הענינים שהי' רצונו וחפצו של כ"ק מו"ח אדמו"ר להביאם לדפוס, היו גם המאמרים של הרז"א נ"ע, ובודאי יבוא הזמן גם על זה".

המראי מקומות והערות סודרו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב והרה"ת ר' יהונתן שי' ריניץ.

מערכת „אוצר החסידים"

י"א מר־חשון, שנת הקהל, ה'תשס"ט
ברוקלין, נ. י.

VAYISHARNO HAPOROS
Copyright © 2008 by
"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718
Order Department:
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / Fax 778-4148
www.kehotonline.com
The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.
All rights reserved.
Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפייער פרעסס" ע"י מרדכי ליב בן פיגא ויוסף יצחק בן ברכה
Empire Press, 550 Empire Blvd., • Brooklyn, N.Y. 11225 • (718) 756-1473 / Fax (718) 604-7633

בס״ד.

וישרנה הפרות בדרך. בדרך בית שמש הלוך וגעו כו׳ שהפרות בעת שהוליכו הארון אמרו שירה, וארז״ל בע״ז דכ״ד שהשירה שאמרו הוא או ישיר משה ובנ״י את השירה הזאת, ובמד״ר למדו זה מג״ש שנא׳ בשירה זו כי גאה גאה ונאמר בפרות הלוך וגעו, שאותיות אחה״ע מתחלפין כנודע, וכמשארז״ל קורין לאלפין עיינין ולעיינין אלפין, ובתיבת וישרנה פרש״י שהוא לשון אנדרוגינוס שכולל זכר ונקבה, כי נ״ה שבסוף התיבה מורה על לשון נקבה ואם הי׳ לשון נקבה בשלימות הל״ל ותשרנה ולכן הוא כולל זכר ונקבה, ולהבין ענין שיר הפרות, צ״ל תחלה ענין השירה שהיא אז ישיר משה ובנ״י, הנה בילקוט איתא כל פרגמטיא של משה היתה באז, באז חטא ובאז תיקן, באז חטא ומאז באתי אל פרעה הרע לעם הזה כו׳, ובאז תיקן אז ישיר משה, וצ״ל מהו התיקון באז ישיר על החטא דמאז באתי אל פרעה דמשמע שעי״ז תיקן החטא, ומה שיש לדקדק בפסוק זה למה כתיב ישיר הל״ל ישירו, גם מ״ש ויאמרו לאמר כפל הלשון, הנה ענין קרי״ס הי׳ כדי שידעו מצרים כי אני הוי׳, וצ״ל הלא כתי׳ ולא נותר בהם עד אחד, והענין הוא דהנה ארז״ל על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ״ח דכתיב אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, זהו ברית התורה וכתיב לנטוע שמים וליסוד ארץ וקאי, על עבודת הקרבנות וכמ״ש סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה כו׳ וכתי׳ חסד ה׳ מעולם ועד עולם זהו עמוד הגמ״ח.

ולהבין ענין עמוד העבודה שעליו העולם עומד, הנה ענין הקרבן שהיו מקריבים בהמה ע״ג המזבח ואש שלמעלה יורד ואוכל את הקרבן, ובזהר איתא ארי׳ דאכיל קורבנין שהאש הי׳ בדמות ארי׳ כו׳, ועכשיו תפלה כנגד תמירין תקנום הם ח״י ברכות שבש״ע ברוך אתה ה׳, ופי׳ ברוך הוא המשכה והיינו שהוא בחי׳ המשכה מעולם עד העולם מעלמא דאתכסי׳ לעלמא דאתגליא כו׳. וביאור עלמא דאתכסי׳ ועדאת״ג, הנה ארז״ל כל מה שיש ביבשה יש בים רק שהברואים שבים מכוסים שהים מכסה עליהם, משא״כ ברואים שביבשה, ועוד שהברואים שבים המה מקבלים חיות מהים באופן שא״א להם ליפרד מן הים כמשארז״ל דגים שבים מיד שפורשי׳ מן הים מתים, והברואים שביבשה אפי׳ בחי׳ צומח הנה אנו רואים שהארץ תוציא צמחה ואח״כ מפרידים התבואה מן הארץ ושוב אינה מקבלת חיות מן הארץ וכ״ש בחי׳ החי והמדבר כו׳, משא״כ הברואי׳ שבים המה מובלעים תמיד בים וא״א להם ליפרד כלל מן הים כו׳, ובנפש האדם הוא בחי׳ מחשבה ודבור, דבור הוא בחי׳ עלמא דאתגליא שנפרד ונגלה לזולתו,

---

1) וישרנה: ראה ד״ה זה בסה״מ תרכ״ו ע׳ סג. סה״מ תר״ל ע׳ קיח. ד״ה אז ישיר בסה״מ תרל״ט ח״א ע׳ קנב. וד״ה אז ישיר בסה״מ תרס״ח ע׳ צ. וסה״מ עזר״ת ע׳ קנז. [שאר המראי מקומות למאמר זה יופיעו אי״ה בהקונטרס].

אבל בחי' מח' הוא מכוסה כו', והנה במשה כתי' כי מן המים משיתיהו, והיינו ששרשו הי' מבחי' עלמא דאתכסיא רק שנשפל למטה בעלמא דאתגליא, ולכן אמר כבד פה וכבד לשון אנכי, כי ענין הדבור הוא בחי' עדאת"ג ושרשו מבחי' עדאת"כ, ולכן אמר כבד פה שמצד שרשו בעלמא דאתכסיא הוא כבד פה כו', וזהו מדריגת הכהן שעבודתו להמשיך מבחי' עדאת"כ בעדאת"ג, וכ"ה עכשיו בתפלה שאומרים ברוך אתה, ברוך הוא המשכה מן העולם ועד העולם מעדאת"כ בעלמא דאתגליא כו', ועבודת הלוים הוא מלמטה למעלה שעבודתם הוא ענין השיר שהוא בחי' העלאה מלמטלמ"ע, וכנודע מענין הניגון שהוא גורם התפעלות שכאשר מתבונן באיזה דבר בלא ניגון שאף שהתבוננו' פועל איזה פעולה עכ"ז אינה ניכרת כ"כ, אבל כשמתבונן בהתבוננו' זה גופא רק שמשורר איזה שיר וניגון, הנה ע"י הניגון תעורר ההתפעלות, כי הניגון הוא תנועות וכל תנועה מוליד חום שהוא בחי' ההתפעלו' לצאת מן הכלי כו', וזהו משארז"ל כל בעלי השיר יוצאין בשיר וקאי על מלאכים שכאשר יוצאין מגדר הכלי הוא ע"י השיר כי המלאכי' יש להם ג"כ גופים רק שהגופים שלהם הוא מאש ורוח לבד כמ"ש עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט, וכן אפי' נשמות בג"ע כאשר יוצאין מהשגה זו להשיג השגה יותר עליונה הוא ג"כ ע"י השיר כי השגה היא ג"כ בחי' גבול בחי' כלי, ולכן כאשר צריכין לצאת כו' הוא ע"י השיר וזהו כל בעלי השיר יוצאין בשיר כו'.

ומעתה צ"ל מ"ש כאן בשירת הים השירה הזאת, פי' זאת הנה כתי' לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת, פי' איש זה הקב"ה ובחי' זאת הוא בחי' אשה בחי' מל' מקור כנס"י שמקבלים מבחי' איש זה הקב"ה, וא"כ צ"ל מהו ענין השירה הזאת דהיינו מה שבחי' המל' אומרת שירה כמ"ש בזהר נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה וכתי' אלקי' אל דמי לך אל תחרש כו', איך שייך שבחי' מל' אומרת שירה התינח המלאכים וכל צבא השמים שאומרים שירה שהם נבראים, ולכן הם אומרים שירה לו ית' שבראם כו', אבל איך שייך לומר שבחי' מדת המל' שהיא ספי' מע"ס תאמר שירה כו', אך הענין הוא, הנה איתא בזהר איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד, פי' חיוהי קאי על האורות וגרמוהי הוא בחי' הכלים, דהנה מה שאנו קורים חכ' או חסד זה קאי על כלי החכ' או כלי החסד, אבל האור הוא שוה בכל הע"ס, ולפעמים נק' הכלים בשם גופים כמ"ש בת"ז וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארו כולהו שמהן כגופא בלא נשמתא שנמשלו הכלים לגופין שכד אנת הוא האורות מסתלק מינייהו אשתארו כגופא בלא נשמתא, פי' ע"ד כמו בלילה בשעת שינה שהנשמה מסתלק מהגוף ולא נשאר בגוף כ"א קיסטא דחיותא, כך הוא כאשר מסתלק האור המאיר בהכלים אשתארו בחי' הכלים כגופא בלא נשמתא רק קיסטא דחיותא שהוא בחי' איהו וגרמוהי שיש בחי' איהו המאיר בגרמוהי בלא בחי' חיוהי והיינו שהוא כדמיון הקיסטא דחיותא, וזהו בחי' שירה שהמל' אומרת שירה שזהו נהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה שהוא מה שכלי המל' אומרת שירה להכלל ולהבטל בבחי' איהי וחיוהי, וזהו ענין שירת הים שהוא בחי' שירה הזאת שהיא למעלה מבחי' שיר הנבראים בחי' שיר הלוים כו',

דהנה הלוים אומרים שירה בחי' העלאה מעלמא דאתגליא לעלמא דאתכסיא, אבל בקי"ס שים נעשה יבשה אמרו שירה עליונה יותר דהיינו בחי' שירה הזאת כו', וכמו"כ יש בעבודה ג"כ בחי' שירה הזאת כי השיר והתפעלות זהו דוגמת שיר הלוים, אכן יש בחי' רעו"ד כמ"ש אם ישים אליו לבו זהו כדוגמת בחי' שירה הזאת כו', וזהו מ"ש אתה הוא ה' לבדך אתה הוא בחי' ומדרגת הכהן כמ"ש אתה כהן לעולם בחי' המשכה מלמעלה למטה מבחי' עדאת"כ לעלמא דאתגליא, הוא הוא בחי' ומדרגת הלוי בחי' העלאה מעדאת"ג בעלמא דאתכסיא כו', אכן בהגלות נגלות בחי' לבדך שהוא ע"ד מ"ש ונשגב ה' לבדו ביום ההוא כו' אז אמרו שירת הים דהיינו בחי' שירה הזאת כו', ולכן בבחי' זו ישיר משה ובנ"י יחד בשוה, כי אף שמשה הוא מבחי' עלמא דאתכסיא ובנ"י הם מבחי' עלמא דאתגלי', אכן מצד בחי' היותר גבוה אף מבחי' עלמא דאתכסיא שלכן הפך ים ליבשה מצד זה משה ובנ"י כאחד בשוה שבני ישראל במדרגת משה, ולכן ישיר לשון יחיד כו', וזהו אז ישיר משה, אז הוא בחי' אל"ף זי"ן, ז' הוא בחי' זי"ן ימי בראשית שהוא בחי' אור ז' הימים ז"ת דע"ר, ואלף הוא למעלה מבחי' ז' ימי בראשית היינו מבחי' ג"ר, שבז' ימים אלו יש בחי' שבת ואלף הוא למעלה מבחי' שבת וכמ"ש אז תתענג על הוי', שלמעלה מבחי' שם הוי', וקראת לשבת ענג שצריכין לקרות בשבת בחי' ענג שבחי' ענג למעלה מבחי' שבת, כי אף שכתיב שער הפנימיות כו' סגור יהי' ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח, שבחי' זו מתגלה בשבת אכן בחי' עונג הוא למעלה מבחי' שבת וצריכין לקרות בחי' עונג בשבת, וזהו אז כשנעשה גילוי בחי' אלף בז' כו', ישיר משה ובנ"י בשוה בחי' שירה הזאת, ויאמרו לאמר כפל הלשון ע"ד משארז"ל כל עיסקא דשבתא כפול מזמור שיר שבתא דיומא ושבתא דמעלי שבתא שהוא בחי' עילוי אחר עילוי כו', אשירה להוי' שהוא בחי' המשכה בשם הוי', סוס ורוכבו רמה בים וארז"ל במד"ר זהו שר של מצרי' כי המצרים הגביהו א"ע לקבל חיות מבחי' גבוה מאד אשר שם כחשיכה כאורה, אך זהו רק מבחי' חיצוניות שזהו פרעה אותיות ערף כנודע שמבחי' אחוריים יכולים לקבל, אבל בבחי' פנימי' אינו מאיר אלא לנש"י דוקא כמ"ש יאר הוי' פניו אליך דוקא, ולכן בקרי"ס סוס ורוכבו רמה בים ל' השלכה בים כו'.

וזהו על שלשה דברים העולם עומד, פי' כי עולם הוא לשון העלם בחי' שינוים וכדי שיהי' בבחי' עמידה דהיינו בבחי' קיום ע"ד מ"ש אני הוי' לא שניתי שזהו ממקום גבוה מאד, זהו ע"י ג' קוין בחי' כהנים בעבודתם בחי' קו הימין כו', ותורה בחי' קו האמצעי כו', וכמו"כ בקרי"ס הי' ג' קוין שהמים היו להם חומה מימינם ומשמאלם וישראל הלכו באמצע זהו בחי' ג' קוין כו', והנה בקרי"ס כתיב לגוזר ים סוף לגזרים, שנגזר הים לי"ב גזרים, והיינו שילכו י"ב שבטים כ"א בשביל בפ"ע, והיינו כי י"ב שבטים הם י"ב בקר דבריאה, וכנודע מענין כשם שאין בלבך אלא אחד כך בו', ושרשם מי"ב גבולי אלכסון דאצי' כנודע, ובקי"ס עלו לשרשם לי"ב ג"א, ולכן נגזר לי"ב גזרים בכדי שכל שבט יעלה במסילתו כו', והנה במשה כתיב ונתתי עשב בשדך לבהמתך, עש"ב הוא בחי' ע"ב שי"ן שהוא תמונת ג' ווי"ן ויסע ויבא ויט שמשה המשיך בחי' הדעת בזרע בהמה נשמות

דבריאה שגם הם אמרו שירה כנ״ל, וזהו ג״כ ענין וישרנה הפרות, שהפרות הוא י״ב בקר דבריאה ולכן גם הם יכלו לאמר שירה והיינו מצד שהוליכו הארון שהוא בחי׳ תורה קו האמצעי המבריח מן הקצה אל הקצה לכן יכלו לומר שירה כו׳, ועוד נ״ל וישרנה לשון ישר שהוא ג״כ קו האמצעי בחי׳ תורה ולא הטו ימין ושמאל בחי׳ קו הימין וקו השמאל כו׳. בדרך בית שמש, פי׳ כי הנה שמש ומגן הוי׳ אלקים, שהשמש הוא בחי׳ שמש הוי׳, וענין השירה שלהם הי׳ שיהי׳ גילוי בחי׳ שמש הוי׳, וזהו הלוך וגעו בחי׳ צעקה פנימיות ע״ד שור גועה כו׳, ופי׳ וישרנה לשון אדרוגינוס שכולל זכר ונקבה הוא ע״ד מארז״ל כל עסקא דשבתא כפול מזמור שיר כו׳.

———— ● ————

קטע משיחת כ"ק אדמו"ר
ש"פ לך לך, י"א מר־חשון ה'תשי"ב

[אחר תפלת מנחה דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות הרז"א נ"ע – שה„יאָרצייט" שלו (י"א מרחשון) חל ביום הש"ק זה):

א. כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע דיבר פעם אודות מעלת הענוה של אחיו הרז"א, באמרו, שענוה כזו אינה גם לפי כחו („זיין ענוה קען ער אויך ניט").

ב. ישנם גם מאמרי חסידות של הרז"א נ"ע. באוצרו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נמצאים כמה מאמרים של הרז"נ נ"ע, בכתב־ידו, וא' מהם הוא מאמר ד"ה וישרנה הפרות, שאמרו הרז"א בשנת תרמ"ג, בחתונה שהתקיימה בוויטעבסק.

ג. בין הענינים שהי' רצונו וחפצו של כ"ק אדמו"ר להביאם לדפוס, היו גם המאמרים של הרז"א נ"ע, ובודאי יבוא הזמן גם על זה.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:) אם ימתינו בהדפסת המאמרים עד שילמדו תחילה את כל המאמרים שכבר נדפסו, אינני יודע אם יוכלו להדפיס עוד. . . ובמילא אין להתחשב בזה, אלא צריכים להדפיס עוד ועוד, ובודאי שסוכ"ס ילמדום.

לעילוי נשמת

האשה החשובה והיקרה

מרת **שרה** ע״ה

בת ר׳ **יקותיאל יהודה** ומרת **לאה** הי״ד

רוֹהר

נפטרה י׳ מרחשון ה׳תשס״ח

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות

בעלה הנגיד אי״א רודף צדקה וחסד

ר׳ **שמואל** בן **פערל**

בנם ובנותיהם

הנגידים רודפי צדקה וחסד

ר׳ **יקותיאל יהודה,** מרת **צ׳ארנא** ומרת **לאה**

ומשפחתם שיחיו

לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות